

QUINS APRENTATGES HEM TRET DEL PROCÉS I COM AQUESTS APRENTATGES LLIGUEN I PODEN MILLORAR EL PROJECTE QUE HEM PRESENTAT A LA CRIDA?

Som l'Escola Carrilet de Palafrugell. Una escola pública de 2 línies i catalogada de màxima complexitat.

Palafrugell des de sempre ha estat un **municipi que valora l'educació i creu que aquesta és un motor de canvi i millora social** i que facilita la bona convivència a la vila. És una idea/línia que s'ha mantingut independentment del partit polític que ha governat. Cal estar-ne molt satisfet i orgullós, no tothom pot dir-ho. Destacar que té un pla educatiu d'entorn, és "ciutat educadora", s'inverteixen forces recursos humans, materials, econòmics en educació i, a més a més, actualment forma part de l'aliança educació 360.

Com a escola vam decidir participar a la crida de centres360 per diferents motius. El primer, perquè l'Ajuntament, que és la referència al municipi, ens va animar. El segon motiu, perquè som una escola que volem adaptar el servei a les demandes i necessitats de l'entorn (no al revés). I el tercer, perquè el nostre projecte educatiu de centre està molt d'acord amb la idea d'educació a temps complet.

Abans d'entrar al detall de la proposta volem presentar un dels trets d'identitat que ens defineixen i que creiem necessari compartir, ja que estan molt alineats amb els principis de l'educació a temps complet: la relació família - escola - entorn.

Assistir a aquesta crida ens ha fet adonar que el que hem anat fent per iniciativa de centre està molt vinculat als objectius de l'educació360. Els infants quan interaccionen amb el seu entorn, el coneixen i dissenyen activitats i les fan realitat all costat de la seva comunitat. Es creen una opinió i a partir d'aquí adquireixen eines i recursos per participar-hi i prendre-hi partit.

Des de l'escola han sorgit propostes que ens ajuden a teixir una xarxa amb l'entorn, l'aprenentatge i l'emoció. Recull de projectes:

- **Projectes amb consciència social:** Grans i petits (intergeneracional), Metrominut (coneixement de l'entorn), Més que la diada de la PAU (xerrades amb Open Arms), Quina és la realitat de la gent gran a Palafrugell?
- **Aprenentatge servei:** Encarilem la Sauleda (promoció de la convivència amb activitats lúdiques al barri), campanya de donació de sang, Fundació Mona (accions per salvar el planeta),
- **Voluntariat i participació de l'alumnat:** Rodamón (millorar la vida dels gossos recuperats)... Consell dels infants, Consell de delegats d'escola, Comité mediambiental. Participació de les famílies
- **Participació i voluntariat extern:** tarda de jocs de taula amb família, lectura de contes, suport a la lectura i a l'aula, suport a la biblioteca, creació de materials educatius i de pati, suport en projectes d'aula, hort de l'escola... i aquí hi podem afegir totes aquelles persones expertes que vene

Des del curs 16-17 a l'escola hem iniciat un **procés de transformació educativa**. Aquesta transformació és fruit, per una banda, de la necessitat d'avançar cap a un model d'escola que posa al centre de tots els processos a l'alumnat. I per una altra banda, de la decisió d'un claustre i una comunitat educativa que necessitava fer un pas ferm i decidit cap a un model d'escola actual i compromesa amb l'educació i Palafrugell.

Tot això no ho fem sols. El claustre està compromès amb l'escola, s'està formant (assessorament amb Gino Ferri i altres), està fent visites a centres de referència (Escola Congrés Indians, escola els Pinetons...). S'ha compartit amb les famílies i l'Ajuntament les idees i noves propostes. I, també, amb l'alumnat, des del Consell de delegats i delegades, se'ls ha demanat propostes i opinió. A més, creiem molt necessari aprendre d'altres i compartir les nostres idees i per això participem de la Xarxa Escola Nova 21.

Aquesta transformació (que en realitat entenem que és una evolució natural del projecte educatiu de l'escola) volem que tingui un **abast total**. Però hem començat de forma gradual i progressiva. Actualment tenim consolidat educació infantil, on estem treballant en aquesta línia, i de primària a 1r i 4t hem començat aquest curs. L'any vinent tindrem 1r, 2n, 4t i 5è. I l'altre les dues etapes senceres.

Tot seguit us presentem una llista d'etiquetes (temes) on es pot veure (intuir) com treballem i en quins àmbits estem evolucionant. Aquestes són: **Franges horàries** (en lloc d'assignatures), **caixes d'aprenentatge**, **projectes i reptes** (prioritzem el treball globalitzat), **espais d'aprenentatge a l'aula** (l'espai, els materials la distribució eduquen), **assemblees i tutoria** (foment de la convivència i participació en la vida escolar), **educació en valors** (2 estones setmanals), **atenció plena** (cada dia tornant de l'esbarjo es fan activitats de mindfulness), **sortides i colònies** (entre altres coses cada nivell ha de fer una sortida pel poble al mes com a mínim), **avaluació formativa**, **2 mestres a l'aula** (no separem l'alumnat en mitjos grups i l'EE es fa a l'aula ordinària), **anglès a l'aula ordinària**.

A aquesta crida hem presentat i volem fer especial referència a la incorporació de les franges horàries i tot el que hem fet per aconseguir-ho. Creiem que aquesta pràctica dóna resposta a l'objectiu: **millorar i ampliar els temps i espais educatius**.

Per situar-nos el primer que fem és exposar quins són els objectius que tenim com escola:

- Que al final de l'escolarització al Carrilet els nois i noies estiguin motivats/es per seguir aprenent.
- Que tot l'alumnat gaudeixi de la seva infància i del seu procés d'aprenentatge.
- Que tothom entengui que l'educació va més enllà de l'escola.

Què hem fet.

Espais a l'aula i treball globalitzat (reptes, projectes caixes d'aprenentatge)

Partint de la idea d'aprenentatge competencial, que en la vida real no trobem els continguts parcel·lats, que volem que l'alumnat aprengui a prendre decisions sobre que, com i quan aprendre i en sigui responsable a l'aula l'alumnat troba unes propostes didàctiques per espais, projectes-reptes... Aquestes són elaborades per l'equip docent amb l'objectiu que l'alumnat trobi moltes propostes, que hi hagi oferta d'activitats per tota la diversitat d'alumnes, que afavoreixin l'aprenentatge competencial i contextualitzat, que afavoreixin l'autonomia de l'alumne (en la realització i avaluació), que les activitats facin augmentar l'interès¹ de l'alumnat per coses noves que no coneixen.

Els **espais d'aula** són propostes didàctiques per afavorir el treball competencial dels alumnes, les activitats que es proposen tenen com a eix principal oferir als alumnes petits reptes i projectes que afavoreixen l'aprenentatge autònom, significatiu i contextualitzat.

Els alumnes al llarg del curs passen per tots els espais²: Comunicació, ciències, tinkering, art, matemàtiques, mèdia (ràdioCarrilet, Stopmotion, CarriletTV...), programació-robòtica i espai maker. Aquests espais estan dissenyats per afavorir el treball col·laboratiu dins de petits grups. Cada alumne/a o equip de treball defineix i realitza la seva feina en funció dels seus interessos³ i capacitats. Són propostes on interactuen moltes àrees i on els alumnes troben uns espais on poder desenvolupar les seves competències. La tecnologia, el llenguatge i les STEAM tenen un pes específic.

Per fer el seguiment dels espais cada alumne té un **Pla de treball**. A aquest Pla hi ha acords alumne-mestre, informació del que ha fet l'alumne, valoracions personals, d'altres companys i dels mestres⁴. En definitiva recull el procés

---

¹ En aquest cas quan parlem d'interès ens referim a la motivació, curiositat a les ganes de saber coses noves.

² Llistat de tots els espais que es fan ara i els que estan previstos. No s'han separat per nivells.

³ En aquest cas quan parlem d'interessos ens referim al que l'alumne vol i li agrada.

⁴ Aquest Pla de moment està en prototipatge. Necessitem fer proves i comprovar quin és el model que ens és més útil a tots i totes.

d'avaluació (d'una **avaluació formativa i compartida**) i s'evidencia una voluntat de personalització de l'aprenentatge.

El **projectes - reptes** els entenem com a propostes de recerca i indagació que solen tenir una durada d'entre 15 dies o un mes. Són un bon moment per dur a terme un treball cooperatiu. Es presenten en diferents formats: caixes reptes, gamificació, projectes d'aprenentatge servei, projectes comunitaris... I tenen la seva franja dins l'horari. Afegir que en un mateix grup-classe els alumnes poden fer diferents projectes a l'hora.

Reorganització en franges horàries l'horari escolar.

Del canvi proposat anteriorment sorgeix la necessitat de canviar com ens **organitzem i els materials** que fem servir.

Per tant, marquem **franges àmplies de treball**, d'entre 1h45min a 2h seguides. Intentem el màxim possible que hi hagi **2 mestres a l'aula** (l'especialitat d'anglès, mestres de suport, mestres d'educació especial...). I els **materials i mobiliari** han de facilitar-ho també. Hem eliminat el llibre de text, utilitzem material atractiu, que es pugui manipular sense problemes, que faciliti la conversa, que l'alumnat el senti proper, oferir materials que fora l'escola difícilment els podria fer servir... En definitiva, busquem una organització més respectuosa amb els diferents ritmes de creixement i aprenentatge dels infants.

La tutoria, el temps de grup i l'educació en valors i emocional.

Cada cop més hi ha evidències que la part emocional és la base de l'aprenentatge. Per aquest motiu hem ampliat el temps dedicat a la tutoria, l'educació en valors i activitats d'atenció plena. Així cada dia a primera hora hi ha un temps de grup, tornant del pati es fa una estona d'activitats d'atenció plena i al llarg de la setmana hi ha 2 estones on es fan activitats concretes d'educació en valors i convivència.

Fins ara hem presentat qui som, perquè participem i quin és el projecte inicial. Tot seguit explicarem les millores introduïdes després de rebre assessorament i formació per part d'educació 360, la Fundació Bofill i tots els seu col·laboradors.

Què podem millorar de forma directa.

La **personalització de l'aprenentatge**. Millorar el Pla de treball i la tutoria revisant que tot el que fem sigui útil per a tothom (alumne, escola, família). Afegiríem un espai d'avaluació i seguiment (alumne-mestre), informació de les

activitats extraescolars, carnet d'activitats fetes fora de l'escola (biblioteca, exposicions, teatre, festes...)

Augmentar la **relació/vincle de les activitats lectives amb les no lectives**. Començant amb les que es fan a l'escola (menjador i extraescolars) i continuant amb les que es proposen al municipi (aprofitant la participació de l'Ajuntament amb l'aliança educació360). Proposem que hi hagi un mestre coordinador de menjador i un per extraescolars. En el primer el seu horari incorporaria el temps de menjador, i en el segon el seu horari incorporaria la franja de 17h a 18h.

Què podem millorar amb la participació de la comunitat.

Relacionar-se amb l'entorn en les dues direccions. De l'escola cap al poble i del poble cap a l'escola. L'escola des de sempre ha fet i ha buscat activitats i sortides amb famílies, entitats, ajuntament... Però creiem important establir ponts perquè serveis municipals, entitats... puguin entrar a l'escola i participar del PEC i nosaltres com escola participar del projecte educatiu de ciutat. En resum voldríem incorporar més agents educatius, socials, de salut a l'escola (educadors de carrer, treballadora social, responsable del Pla de Barris, infermeria...)

Impactes que busquem.

En resum, estem fent una aposta clara i decidida per un veritable **aprenentatge competencial, globalitzat i contextualitzat**. On oferim a tothom moltes i diverses oportunitats d'aprenentatge. Aquest projecte parteix de dues evidències que fan palès aquest discurs: la primera, **horari per franges** (no hi ha assignatures per àmbits). La segona, **els espais a l'aula i a l'escola** (per exemple: mobiliari polivalent a l'aula, espais de comunicació - STEAM - art - projecció...). I, finalment, **la formació/assessorament** rebuda ens ha permès veure que anem pel bon camí i ens ha facilitat i guiat la reflexió sobre aspectes de personalització de l'aprenentatge, vincle amb l'entorn, com oferir més i millors oportunitats d'aprenentatge i com, tot això, ens ho podem fer nostre a partir de la nostra realitat.